

«Қазақстанның инвестициялық қоры» АҚ қызметкерлері үшін сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл	2025
	Басылым: 1

«Қазақстанның инвестициялық қоры»
АҚ Директорлар кеңесі отырысының
2025 жылғы «13» маусымдағы
хаттамасымен бекітілген (№5 хаттама)

**«Қазақстанның инвестициялық қоры» АҚ қызметкерлері үшін
сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі нұсқаулық**

**Алматы қаласы,
2025 жыл**

Мазмұны

1-бөлім. Қолдану саласы	1-бет
2-бөлім. Негізгі ұғымдар мен қысқартулар	1-2-бет
3-бөлім. Жалпы ережелер.....	2-3-бет
4-бөлім. Қор қызметкерлерінің сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі іс-әрекеттері	3-бет
5-бөлім. Басшылардың қарамағындағылардың сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтары үшін ауаптылығы.....	4-бет
6-бөлім. Қорытынды ережелер	4-бет

№ 1 қосымша

№ 2 қосымша

1-бөлім. Қолдану саласы

1. Осы «Қазақстанның инвестициялық қоры» АҚ қызметкерлері үшін сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі нұсқаулық (бұдан әрі – Нұсқаулық) Қазақстан Республикасының қолданыстағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасына сәйкес әзірленді, сыбайлас жемқорлық бағытындағы іс-қимылдарды айқындайды, Қор қызметінде сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтардың жолын кесу мақсатында сыбайлас жемқорлық сипатындағы жағдайлар туындаған жағдайда «Қазақстанның инвестициялық қоры» акционерлік қоғамы (бұдан әрі – Қор) қызметкерлерінің іс-қимыл тәртібін белгілейді.

2. Осы Нұсқаулық Қордың барлық қызметкерлерімен танысу және қолдану үшін міндетті болып табылады.

3. Осы Нұсқаулықта келтірілген талаптар ең аз қажетті болып табылады және нақты жағдай үшін толық және/немесе шектеу ретінде қарастырылмауы тиіс.

2-бөлім. Негізгі ұғымдар мен қысқартулар

4. Нұсқаулықта қолданылатын негізгі ұғымдар мен қысқартулар:

сыбайлас жемқорлық – жауапты мемлекеттік лауазымды атқаратын адамдардың, мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдардың, мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдарға теңестірілген адамдардың, лауазымды адамдардың өздерінің лауазымдық (қызметтік) өкілеттіктерін және олармен байланысты мүмкіндіктерді жеке өзі немесе делдалдар арқылы өздері үшін мүліктік (мүліктік емес) игіліктер мен артықшылықтар алу немесе алу мақсатында заңсыз пайдалануы немесе үшінші тұлғаларға, сол сияқты осы тұлғаларға игіліктер мен артықшылықтар беру арқылы пара беру;

сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл – сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл субъектілерінің өз өкілеттіктері шегінде сыбайлас жемқорлықтың алдын алу, оның ішінде қоғамда сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды анықтау және жою, сондай-ақ сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды анықтау, жолын кесу, ашу және тергеп-тексеру және олардың салдарын жою жөніндегі қызметі;

коммерциялық пара беру – коммерциялық немесе өзге де ұйымда басқару функцияларын орындайтын тұлғаға ақшаны, бағалы қағаздарды немесе өзге де мүлікті заңсыз беру, сол сияқты оған өзінің қызметтік жағдайын пайдаланғаны үшін, сондай-ақ пара беруді жүзеге асыратын адамның мүддесі үшін қызметі бойынша жалпы қамқорлығы немесе жол бергені үшін мүліктік сипаттағы қызметтерді заңсыз көрсету;

мүдделер қақтығысы – қызметкерлердің жеке мүдделері мен олардың лауазымдық міндеттері арасындағы қайшылық, онда аталған адамдардың жеке мүдделері олардың лауазымдық міндеттерін тиісінше орындамауына әкелуі мүмкін;

пара – мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамның не оған теңестірілген адамның немесе жауапты мемлекеттік лауазымды атқаратын адамның не лауазымды адамның өзі немесе делдал арқылы өзі немесе басқа адамдар үшін пара берушінің пайдасына жасаған әрекеттері (әрекетсіздігі) үшін ақша, бағалы қағаздар, өзге де мүлік, мүлікке құқық немесе мүліктік сипаттағы пайда алуы, егер мұндай әрекеттер (әрекетсіздік) мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамның не оған теңестірілген адамның қызметтік өкілеттіктеріне кірсе не ол лауазымдық жағдайына байланысты мұндай әрекеттерге (әрекетсіздікке), сол сияқты жалпы қамқорлыққа немесе жол бермеуге ықпал ете алса;

параны бопсалау – адамның пара берушінің немесе ол өкілдік ететін адамдардың заңды мүдделеріне нұқсан келтіруі мүмкін әрекеттер жасау қатарымен

пара талап етуі не құқық қорғау мүдделері үшін зиянды салдардың алдын алу мақсатында пара беруге мәжбүр болатын жағдайларды қасақана жасауы.

3-бөлім. Жалпы ережелер

5. Қазақстан Республикасында пара алу және пара беру жөніндегі іс-әрекеттер заңға қайшы келеді және оларды жасағаны үшін Қазақстан Республикасының Қылмыстық кодексіне сәйкес қылмыстық жауаптылық көзделген.

6. **Пара алу және пара беру** бір қылмыстық модельдің екі жағы болып табылады, оны жасаған кезде пара алушы мен пара беруші болады.

Пара алу – бұл ең қауіпті лауазымдық қылмыстардың бірі, әсіресе егер оны адамдар тобы жасаса немесе бопсалаумен бірге жүрсе, бұл лауазымды адамның заңды немесе заңсыз әрекеттері (әрекетсіздігі) үшін артықшылықтар мен артықшылықтар алуынан тұрады.

Пара беру – лауазымды адамды заңды немесе заңсыз іс-әрекеттер (әрекетсіздік) жасауға итермелеуге не берушінің пайдасына, оның ішінде жалпы қамқорлығы немесе қызмет бабындағы попыласы үшін қандай да бір артықшылықтар беруге, алуға бағытталған қылмыс.

7. Қор қызметкерлері мүдделер қақтығысын болдырмау немесе реттеу үшін қойылатын шектеулерді, тыйымдар мен талаптарды сақтауы, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға итермелеу мақсатында өтініштер туралы Қор басшылығына хабарлауы, сондай-ақ сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мақсатында өзге де міндеттерді сақтауы қажет.

Қарыз алушылармен/қоса қарыз алушылармен, кепіл берушілермен, кепілгерлермен, қосылған тұлғалармен, жеке сот орындаушыларымен, бағалаушылармен, банкроттық және оңалту басқарушыларымен, аудиторлармен, тауарлар, жұмыстар мен қызметтер жеткізушілері және олардың өкілдерімен келіссөздер, кездесулер өткізу кезінде Қор қызметкерлеріне олар тарапынан пара беру туралы өтініш (астарлы ишара) ретінде қабылдануы мүмкін сөздер мен сөз тіркестерін қолданудан аулақ болу ұсынылады.

Сонымен қатар, жоғарыда аталған адамдардан Қор қызметкерлеріне немесе олардың туыстарына, жекжаттарына белгілі бір компанияға жеңілдіктер, қызметтер көрсету, белгілі бір қайырымдылық қорына ақша салу немесе белгілі бір спорт командасына қолдау көрсету туралы сұрамау ұсынылады, олар да пара беру туралы өтініш ретінде қабылдануы мүмкін.

8. Қор қызметкерлеріне сыбайлас жемқорлыққа бағытталған және коммерциялық пара беру, сондай-ақ мүдделер қақтығысы туындаған кезде мыналар ұсынылады:

1) арандату кезінде:

Өтініш білдірген азаматтар, сондай-ақ Қордың немесе оның құрылымдық бөлімшелерінің қызметін тексеруді жүзеге асыратын адамдар тарапынан ықтимал арандатушылықтарды болдырмау үшін ұсынылады:

- қызметтік кабинеттерді, жұмыс орындарын және жеке заттарды қараусыз қалдырмау;

- қызметтік кабинеттерді кілтпен жабу және олардың кілттерін басқа адамдарға бермеу;

- келуші кеткеннен кейін жұмыс орнында немесе жеке заттарында қандай да бір бөгде заттар табылған жағдайда-оларға қол тигізбеу, дербес әрекет жасамау және бұл туралы Қор басшылығына дереу хабарлау.

2) пара беру немесе коммерциялық пара беру кезінде.

Қарыз алушылармен/қоса қарыз алушылармен, кепіл берушілермен, кепілгерлермен, жеке сот орындаушыларымен, бағалаушылармен, банкроттық және оңалту басқарушыларымен, тауарлар, жұмыстар мен қызметтер жеткізушілері және олардың өкілдерімен іскерлік қатынастар барысында мұндай жағдайлардың алдын алу мақсатында келесілерді ұстану ұсынылады:

- пара алуға дайын болу ретінде қабылдануы мүмкін мәлімдемелерге жол бермей, өте сақ, сыпайы болу;

- егер диктофон болса, пара және/немесе коммерциялық пара беру туралы ұсынысты (жасырын) жазуға тырысу;

- бұл факт туралы жоғары тұрған басшылыққа хабарлау;

- сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі уәкілетті органға – Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігіне (бұдан әрі – Сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызмет) не 1424-Call-орталығына дайындалып жатқан қылмыс туралы жазбаша хабарламамен немесе ауызша хабарламамен жүгіну.

3) мүдделер қақтығысы кезінде:

Мүдделер қақтығысын болдырмау үшін келесілер ұсынылады:

- мүдделер қақтығысының кез келген мүмкіндігіне мұқият болу;

- мүдделер қақтығысының туындауының кез келген мүмкіндігін болдырмау жөнінде шаралар қабылдау;

- тікелей басшының келісімі бойынша туындаған мүдделер қақтығысын еңсеру жөнінде шаралар қабылдау.

-

4-бөлім. Қор қызметкерлерінің сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі іс-әрекеттері

9. Сыбайлас жемқорлыққа тұспалдау жағдайы туындаған кезде Қордың қызметкерлері бұл туралы жоғары тұрған басшыны, Қордың комплаенс-бақылаушысын және (немесе) Қордың басшылығын және (немесе) Сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызметті хабардар етеді.

Қызметкердің жоғары тұрған басшысы, комплаенс-бақылаушы және Қор басшылығы Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес келіп түскен сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық туралы хабарлама бойынша шаралар қабылдауға міндетті.

10. Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық фактісі туралы хабарлаған Қор қызметкері Қазақстан Республикасының Қылмыстық-процестік кодексіне, Қазақстан Республикасының Еңбек кодексіне, «Қылмыстық процеске қатысатын адамдарды мемлекеттік қорғау туралы» және «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс - қимыл туралы» Қазақстан Республикасының Заңдарына сәйкес мемлекеттің қорғауында болады және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі уәкілетті орган айқындаған тәртіппен көтермеленеді.

11. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызметке жіберілетін сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық және коммерциялық пара беру фактілері туралы өтініште мынадай мәліметтер болуы тиіс:

- Параны бопсалайтын немесе коммерциялық пара беруге мәжбүрлейтін адамның Т.А.Ә. және атқаратын лауазымы;

- бопсаланатын параның (коммерциялық пара берудің) сомасы мен сипаты;

- пара ұсынылатын немесе коммерциялық пара берілетін әрекеттің немесе әрекетсіздіктің сипаттамасы; сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызметтің тиісті шаралар қабылдауы үшін маңызы бар өзге де мән-жайлар.

Өтінішке мүмкіндігінше сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасау немесе оны жасауға әрекет жасау фактісін растайтын қолда бар құжаттардың, хат-хабарлардың, аудио немесе бейне тіркемелердің көшірмелерін қоса беру қажет.

5-бөлім. Басшылардың, қарамағындағылардың сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтары үшін жауаптылығы

12. Қордың басшылығы бағынысты қызметкерлердің сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауының алдын алу жөніндегі лауазымдық міндеттерін орындамағаны немесе тиісінше орындамағаны үшін Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес тәртіптік жауаптылықта болады.

13. Қазақстан Республикасының заңдарында тікелей көзделген жағдайларды қоспағанда, Қордың қызметкері заңды күшіне енген сот актісіне сәйкес одан әрі жұмыс істеу мүмкіндігін болдырмайтын сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасаған жағдайда, мұндай қызметкермен еңбек шарты ҚР Еңбек кодексінің 52-бабы 1-тармағының 21) тармақшасына сәйкес Қордың бастамасы бойынша бұзылуы мүмкін.

6-бөлім. Қорытынды ережелер

14. Осы Нұсқаулық Қордың Директорлар кеңесі бекіткен күннен бастап күшіне енеді.

*«Қазақстанның инвестициялық қоры» АҚ
қызметкерлері үшін сыбайлас
жемқорлыққа қарсы іс-қимыл
жөніндегі нұсқаулыққа 1-қосымша*

ТАНЫСУ ПАРАҒЫ

Р/ с	Т.А.Ә.	Лауазымы	Қолы	Күні
1				
2				
3				
4				
5				

ӨЗГЕРІСТЕРДІ ЖӘНЕ/НЕМЕСЕ ТОЛЫҚТЫРУЛАРДЫ ТІРКЕУ ПАРАҒЫ

Р/с №	Құжат бөлімінің, бөлімшесінің, тарауының, тармағының/тармақшасының/ абзацының №	Негізі (хаттама күні)	Өзгерістер енгізген орындаушының лауазымы	Өзгерістер енгізген орындаушының Т.А.Ә.	Қолы	Өзгеріс енгізілген күн
1	2	3	4	5	6	7

